

BIJZONDERE WAARNEMINGEN EN VONDSTEN

De Gewone inkttruffel

Keizer, P.J., 2004. *Melanogaster ambiguus*. Coolia 47(1): 27.

Op 4 april en opnieuw op 24 september 2003 had ik het voorrecht eens mee te gaan met een vleermuizen-telexcursie in de bunkers die liggen in het duingebied 'Uilenbosch', direct ten zuidoosten van Scheveningen. Deze bunkers bestaan uit korte tot zeer lange gangenstelsels onder de grond, welke door vleermuizen worden benut als winterslaapplaats. In één van deze gangen wist onze leidsvrouw dat er al vanaf de herfst donkerbruine knolletjes aan de zijmuur hingen. Inderdaad, op die plek zaten er lange, bruine, straalvormig vertakte myceliumstrengen tegen de muur gegroeid, met daaraan zo'n 15 rondachtige vrijwel zwarte bolletjes van ongeveer 1 à 2,5 cm diameter. De consistentie van de oudere exemplaren was nogal droog-poederachtig, van de jonge exemplaren steviger en bedekt met donker-bruinrode vloeistofdruppels. Thuis maar eens even wat van de zwarte massa onder de microscoop gelegd en bekeken. Het beeld bestond alleen maar uit allemaal vrij grote, zwarte, citroenvormige sporen zoals we die kennen van sommige Vlekplaat-soorten. Wat verder doen? Eerst maar eens wat bladeren in de boeken, en jawel, de spore die afgebeeld wordt in figuur 94 van het Hypogeeënboekje van G. de Vries (1971) leek erg veel op de sporen van mijn vondst. Ook de overige informatie klopte goed. De knolletjes behoorden dus tot *Melanogaster ambiguus*, de Gewone inkttruffel. De standplaats was opmerkelijk, aan een ondergrondse baksteenmuur in de open lucht, luchtvochtigheid dicht bij 100% en in volledig donker. Het interessante is dat Gerard de Vries vertelde dat hij deze soort ook eens aan een ondergrondse muur had gevonden, in de put van een watermeter.

Literatuur

Vries, G.A. de. 1971. De fungi van Nederland III. Hypogaeae; truffels en schijntruffels. Wet. Meded. 88. KNNV, Hoogwoud.

Peter-Jan Keizer, Utrecht

Gele stekelzwam (*Hydnum repandum*) terug in de duinstreek

Buiten, N., 2004. *Hydnum repandum* back in the coastal dunes. Coolia 47(1): 27-28.

Voor duinkonijnen als schrijver dezes leek het alsof het herstel van de stekelzwammen in Nederland aan hen voorbij ging. Met uitzondering van vooral de Oorlepelzwam (*Auriscalpium vulgare*), die hier in de duinen bij Haarlem vrij algemeen voorkomt, moet je om stekelzwammen te zien de pleistocene zandgronden bezoeken.

Het was dan ook een geweldige ervaring om op 20 oktober 2003 tijdens een telling van paddestoelen in een proefvlak voor het Paddestoelenmeetnet in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland (Kennemerduinen) plotsklaps zo'n jaloersmakende paddestoel in het oogveld te krijgen. In dit geval twee exemplaren van de Gele stekelzwam (*Hydnum repandum*). In een eikenbos stonden zij daar, vlakbij een groeiplaats van bijzonderheden

als Gewoon varkensoor (*Otidea onotica*) en Stofzaad (*Monotropa hypopithys*), een plant zonder bladgroen die in symbiose met bodemschimmels leeft.

Thuis gekomen de Atlas van Nederlandse paddestoelen en het supplement van Coolia over Pruikzwammen en Stekelzwammen er op nagelezen. Daarin staat dat de Gele stekelzwam na 1975 niet meer uit de duinstreek is gemeld. Bij deze meld ik dan ... hij is terug. Na ruim vijftientig jaar is de Gele stekelzwam terug in de duinstreek!

Literatuur

Arnolds, E. 2003. De Stekelzwammen en Pruikzwammen van Nederland en België. Coolia 46(3), 2003 supplement.

Nauta, M.M. & Vellinga, E.C. 1995. Atlas van de Nederlandse paddestoelen. Balkema, Rotterdam.

Niko Buiten, Haarlem

ZUID-HOLLANDSE ZWAMDAG 2004

De Zuid-Hollandse Zwamdag wordt dit jaar gehouden op zaterdag 14 februari. Plaats van samenkomst is zoals gebruikelijk Natuurcentrum 'De Boshoeck', Bospad 3 (achter het Bachplein) in Schiedam. Per openbaar vervoer te bereiken met de trein naar Schiedam-Nieuwland en vervolgens tramlijn 1 richting Woudhoek. Uitstappen bij de halte Bachplein. Vanaf deze halte een klein stukje teruglopen. Wie met de auto komt moet op de A20 (Gouda-Hoek van Holland) afrit 10 nemen naar Schiedam-Noord. Onderaan de afslag linksaf, dit is de Churchillaan. Deze laan volgen tot het derde verkeerslicht. Er staat op een gegeven moment rechts een aanduiding voor het komende kruispunt. Op een blauw bord staan vier pijlen, één voor rechtsaf, één voor rechtdoor en twee voor linksaf. Hier de baan voor rechtdoor kiezen. (In feite moet je enigszins schuin oversteken.) Na een bocht om het gebouw 'De Blauwe Brug' heen de bordjes naar 'De Boshoeck' volgen. Aan het eind van de flat die je passeert de auto parkeren en te voet verder, de trambaan oversteken. Degenen die uit de richting Hoek van Holland komen of door de Beneluxtunnel moeten ook afrit 10 nemen en linksaf onderaan de afslag, maar daarna bij het eerste verkeerslicht linksaf. Dit is dan weer de Churchillaan. Zie verder hierboven (één verkeerslicht extra).

Het programma van deze dag zal er weer traditioneel uitzien. De vertegenwoordigers van de werkgroepen vertellen over het wel en wee van het afgelopen jaar en er zijn vast ook wel een paar mensen die hun persoonlijke ervaringen met ons willen delen. Graag tijdig aan mij doorgeven!

Vanaf 10.00 uur is er koffie of thee. De lunchpauze is om ongeveer 12.30 uur (zelf brood meebrengen). Om ongeveer half vier zijn we meestal wel uitgezwamd. Ik hoop weer veel Zuid-Hollanders en andere belangstellenden te ontmoeten en gezellig bij te praten!

Grieta Fransen